

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 3B, Hadithi ya Bustani, Sehemu ya 2

© 2024 Kenneth Mathew na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 3B, Hadithi ya Bustani, Mwanzo 2:4-3:24. Kipindi cha 3, sehemu ya 2.

Tunaanza mwishoni mwa sura ya 2, mistari ya 24 na 25. Hadithi ya bustani katika sura ya 2 imeelezea mazingira yenye matunda, mazuri, na yenye manufaa kwa mwanamume na mwanamke kwani Mungu amewaweka katika bustani hii ili kuzaliana na kulima bustani.

Kwa hivyo, tunapofikia mstari wa 24, tuna picha ya kurudiana kwa mwanamume na mwanamke. Tunaweza kusema kwamba mwanamume na mwanamke waliumbwa kwa kitu kimoja, na sasa tunaambiwa kwamba wameunganishwa kupitia mahusiano yao ya kimapenzi kama mfano, kama ishara ya kurudiana kana kwamba walikuwa kitu kimoja. Sasa, hiyo haimaanishi, na ninaharakisha kusema, kwamba wanasalimisha utu wao na kusalimisha upekee wao kama mwanamume na mwanamke, bali wanachofanya ni kukusanyika pamoja kwa kusudi kubwa la kupokea baraka za Mungu kama tulivyopata katika sura ya 1, ambapo katika mstari wa 28, Mungu amewabariki wanadamu kwa uwezo wa kuzaa na kufanya kwa jina Lake, kutawala ulimwengu wa duniani.

Mstari wa 24 unasema, kwa sababu hii, mwanamume atamwacha baba yake na mama yake naye ataungana na mkewe, nao watakuwa mwili mmoja. Kwa hivyo, utaona kwamba kuna kuondoka na kisha tafsiri imeunganishwa. Hii ni lugha ambayo inaweza kutafsiriwa kama kushikamana.

Ninapenda neno kugawanyika. Kuondoka na kugawanyika. Kuondoka na kugawanyika.

Maneno ya Kiebrania kuondoka na kushikana ni maneno yanayopatikana katika muktadha wa agano. Agano tunalolielewa kama uhusiano. Sio muamala kwani ni uhusiano, na ndivyo tulivyo na mwanamume na mwanamke.

Wanaunda uhusiano wa kipekee wa agano la kujitolea, kujisalimisha kwa pande zote, na upendo wa pande zote ili kupata baraka za Mungu kwa ajili ya muungano huo kwa kuwa mwili mmoja. Na kwa hivyo lazima kuwe na utengano kutoka kwa familia ya agano ya asili kutoka kwa baba na mama ili kuunda mgawanyiko mpya, muungano mpya, ahadi mpya ya agano. Na kwa kufanya hivyo, wao, kwa upande mwingine, tutagundua, watakuwa baba na mama watakojizalisha wenyewe ndani ya watoto wao.

Na hivyo, kwa njia hii basi kutakuwa na mtandao wa usaidizi wa kifamilia. Sasa katika kuondoka, kama tunavyojua kutoka kwa utamaduni na desturi za Kiebrania, kuacha baba na mama haimaanishi kusimamishwa kwa heshima ya baba na mama, bali badala yake kuna uaminifu mkubwa unaotolewa kwa mwenzi. Mwenzi huja kwanza katika uaminifu, na kisha jamaa wa familia na ukoo na kabila uaminifu kwa kila moja ya nyanja hizo hukua kutokana na kujitolea kwa mwenzi.

Na kisha wanakuwa mwili mmoja. Sasa, mstari wa 25 unatuweka tayari kwa kitakachofuata. Na hiyo ni kwamba mwanamume na mkewe, mwanamume na mwanamke wake katika maandishi ya Kiebrania, wote walikuwa uchi.

Na bado, hakukuwa na aibu. Sasa hii ni wazi inasomwa kutoka kwa mtazamo wa baada ya wakati wa dhambi iliyofanywa na mwanamume na mwanamke. Kwa sababu ni wazi Adamu na Hawa hawakujua baba na mama ni nini.

Adamu na Hawa hawajawahi kuzaa mtoto. Hawa hajawahi kupata mimba. Na hivyo hili linaelezwa kutoka kwa mtazamo huo wa baada ya tukio hilo.

Na jambo la kushangaza kwa wasomaji wa nyakati za baadaye wakati Pentateuch inapokutana, kama tulivyoandika hapo awali wakati wa Musa na Musa alipokuwa jangwani na kizazi hicho cha kwanza cha Waebrania, jambo la kushangaza ni kwamba walikuwa uchi. Na hakuna aibu iliyoambatanishwa na uchi wao. Naam, hili litatofautishwa na kile tunachogundua kuhusu mwanamume na mwanamke ambao, baada ya dhambi zao, tunaambiwa katika mstari wa 7, kwamba macho yao wote wawili yalikuwa wazi, nao wakagundua kuwa walikuwa uchi.

Na walichukua hatua za kujaribu kugeuza aibu iliyoambatana na uchi wao. Nadhani walikuwa na aibu ya uchi wao na wenzi wao na pia walikuwa na aibu mbele za Mungu. Kwa hivyo, walishona majani ya mtini pamoja na kujifanyia mavazi.

Kwa hivyo, hili litageuzwa. Watapata aibu. Na hadi leo, katika ustaarabu wa Magharibi ulioathiriwa, bila shaka, na mila ya Wayahudi na kisha Wakristo, kwamba uchi kama tunavyoupata kwingineko katika Biblia, unatumika kuelezea upotovu wa ubinadamu.

Na tena, nataka kurudia na kusema kwamba uchi wenyewe, unaona, ni Mungu aliyeumba mwanamume na mwanamke wakiwa uchi. Uchi wenyewe si dhambi. Ni wakati uchi unapokuwa nje ya mipaka, na mavazi yanayohitajika kufunika uchi huwa jinsi Mungu alivyokusudia kwa wanaume na wanawake ambao wamemkosea Mungu, bila shaka, kuva.

Naam, sura ya 3 kisha inatuleta kwa mshiriki mpya na asiyetarajiwa katika bustani. Ndiyo maana katika sura ya 3, mstari wa 1, tunasoma Sasa Nyoka, na tunaona

kwamba hii inaleta kipindi kipya. Sasa, nyoka alikuwa mwerevu na mwerevu zaidi kuliko wanyama wote wa porini ambao Bwana Mungu alikuwa amewafanya.

Akamwambia mwanamke, Je, kweli Mungu alisema msile matunda ya mti wowote bustanini? Kwa hivyo, hebu tuanze na nyoka ni nani. Tunaweza hata kusema nyoka ni nani? Maana ya neno mjanja, aliyeumbwa, na kisha ukweli kwamba nyoka huzungumza na kumdanganya mwanamke. Kwa hivyo, mstari huu katika sura ya 3 unatufahamisha mabadiliko katika mpangilio uliombwa ambao ni wa ulimwengu katika janga lake.

Kwa hivyo, ninachofikiria hapa ni kwamba inaonekana katika kila kizazi, kuna tukio la janga na janga linaloashiria kizazi hicho. Kwa mfano, mama na baba yangu walikuwa sehemu ya kizazi kikubwa zaidi cha Wamarekani, ambacho wakati mwingine huitwa, kwa sababu waliishi katika Vita Kuu ya Pili. Kilichoashiria kizazi hicho ni kile kilichotokea katika Bandari ya Pearl mnamo Desemba 7, 1941, wakati Bandari ya Pearl ililipuliwa na Wajapani, na Vita vya Pili vya Dunia vilipoanza na vita, vita vya pili vya dunia.

Sasa, linapokuja suala la kizazi changu, nadhani kwamba moja ya matukio ya kutisha zaidi yaliyotokea ingekuwa mwaka wa 1963, kuuawa kwa urais, Rais John Kennedy. Labda mwaka wa 1968 na kuuawa kwa Martin Luther King na kuuawa kwa Robert Kennedy, kaka yake John Kennedy. Usumbufu mkubwa katika vita vya Vietnam vilivyoitwa Tet Offensive ya 1968 unaweza kuwa ule unaotajwa.

Au, kukaribia kizazi kikubwa cha wasikilizaji wetu ndicho kilichotokea mwaka wa 2001, tukio la 9-11, wakati tuna magaidi walioharibu minara miwili, Pentagon, na kisha kujaribu kuharibu ndege ya nne iliyoanguka Pennsylvania. Kwa hivyo, ninachokiongoza ni kwamba kila kizazi, bila shaka, kizazi hiki kipya cha sasa kitakumbuka janga, kabla ya janga, na baada ya janga lililotokea. Na hii itaashiria kizazi cha sasa isipokuwa kuna usumbufu mkubwa zaidi na kiwewe kinachotokea katika siku zijazo.

Naam, linapokuja suala la Sura ya 3 ya Mwanzo, hii ndiyo alama muhimu zaidi ya maisha ya mwanadamu katika historia ya mwanadamu. Na ndiyo maana utasikia wanatheolojia wakizungumzia ulimwengu wa kabla ya anguko na wa baada ya anguko, kama vile mtu anavyoweza kuzungumzia ulimwengu wa kabla ya gharika na wa baada ya gharika. Hivi ndivyo ninavyomaanisha kiwewe cha ulimwengu kilichotokea kwa sababu ya tofauti kubwa na za kutisha zilizotokea katika mahusiano ambayo Mungu alikuwa ameyaanzisha.

Katika sura ya 2 ya Harmony and the Beauty, sasa tutakuwa tumebadilisha hilo. Kwa hivyo, lazima tuzingatie basi na kuzingatia kile kinachotokea katika bustani hii. Sasa, nyoka.

Angalia nyoka ameumbwa na Mungu, Bwana Mungu alimfanya. Basi nyoka si mpinzani huru, sawa na Mungu, bali hatimaye yuko chini ya ukuu wa Mungu, kama tulivyoona katika Mwanzo Sura ya 1, ambapo machafuko ya mstari wa 2 ambayo yameelezwa yako chini ya uwepo wa Roho wa Mungu unaoelea. Hapa, nyoka huyu bado yuko chini ya mapenzi na makusudi ya ukuu wa Mungu.

Nyoka ametafsiriwa kwa njia mbalimbali. Kwa hivyo, hebu tuangalie nyoka ni nani na ni nini. Kumbuka sasa, katika simulizi hili, inaelezea uadui huu dhidi ya mwanamke na adui huyu dhidi ya Mungu kama nyoka mnyama.

Haisemi Shetani haswa. Lakini unapochukua tabia na tabia ya nyoka na kulinganisha hiyo na Shetani mwovu, basi unaona ulinganifu wa kutosha ambao utaonyesha kwamba nyoka anawakilisha Shetani. Mtume Paulo alimtafsiri nyoka kama Shetani, kama wafasiri wote wa Kiyahudi na Kikristo walivyofanya.

Warumi 16, mstari wa 20, Warumi 16, mstari wa 20, Mungu wa amani atamponda Shetani chini ya miguu yenu hivi karibuni. Sasa, hilo linarejelea waziwazi sura ya 3, mstari wa 15. Naam, unakumbuka inazungumzia vita kati ya uzao wa nyoka na uzao wa mwanamke.

Na tunasoma katika mstari wa 15, kuwa sehemu ya mwisho ya mstari. Yeye, yaani uzao wa mwanamke, atakuponda kichwa. Lakini, au bado, uzao wa nyoka utampiga kisigino mkombozi.

Hilo ndilo Mtume Paulo analofikiria. Neema ya Bwana wetu Yesu iwe pamoja nanyi, anasema. Hivi ndivyo wafasiri wote wa Kiyahudi na Kikristo wameelewa nyoka kumwakilisha Shetani.

Kuna uelewa kwamba Shetani hapa, nyoka, nyoka, napaswa kusema, anawakilisha katika ulimwengu wa kale na Biblia kwa utata wa hekima au uovu. Hiyo ndiyo tafsiri ya New International Version inavyosema: msomaji alikuwa mjanja zaidi, tuseme, mstadi kuliko wanyama wowote wa porini duniani. Kwa hivyo huo ndio upande mzuri wa nyoka, ambao ulithaminiwa sana katika Mashariki ya Karibu ya kale.

Unakumbuka kwamba Yesu alizungumzia kuwa na busara kama nyoka. Lakini, bila shaka, kuna mtazamo hasi unaozidi kwamba nyoka alikuwa mwovu na mpinzani wa Mungu na kisha angeleta matokeo mabaya. Katika Israeli, chochote ambacho kingetambaa ardhini kama nyoka kilionekana kuwa najisi na hakingeweza kuliwa.

Kwa hivyo, nadhani bila shaka yoyote kwamba watu ambao wangukuwa wasomaji wa kwanza wa simulizi la Mwanzo wangeelewa kwamba nyoka anaingizwa katika simulizi kama adui mkubwa wa Mungu na pia wa wanadamu na adui wa Israeli yenyewe. Na naweza kukutaja, kama msomaji, katika sura ya 3, mstari wa 1, hii ni simulizi unayosoma. Hii si maelezo ambayo mwanamke anasoma.

Kwa hivyo, tuna faida zaidi ya mwanamke, kwa sababu tunaposoma, tutaamua kwa makini sana kile ambacho nyoka anasema, na kwamba, kama wasomaji, tutakuwa na mashaka sana na ajenda mbaya ambayo nyoka anayo. Sasa, swali mara nyingi huulizwa kuhusu jinsi nyoka anavyoweza kuzungumza? Alimwambia mwanamke, nyoka, bila shaka, hawasemi. Na sidhani kama kuna sababu yoyote ya kuamini kwamba nyoka anatakiwa kuwa na jukumu la kuzungumza.

Sasa, kuna tofauti za maoni kuhusu nyoka huyu. Mojawapo ni kwamba nyoka alizungumza kwa sababu nyoka alikuwa amepagawa na pepo. Uelewa mwingine, ambao nahisi una nguvu zaidi, unaoonyesha uwepo wa Shetani, ni matumizi ya mfano ya nyoka, ambaye ameonekana kama adui mkuu wa ubinadamu, adui mkuu wa mema na ustawi.

Kwa hivyo, nyoka, kama ishara, angekuwa na ufanisi mkubwa kwa msomaji. Sasa, hii haimaanishi kwamba nyoka ni ishara tu, bali ni lugha au neno au taswira inayowakilisha, ningesema, ya uhalisia, uhalisia wa kihistoria, na hiyo ni uwepo wa kiumbe mwovu. Kwa hivyo, kama unavyojua, kuna baadhi ya wafasiri wanaofikiri hapa kwamba nyoka anawakilisha kanuni ya uovu, na hilo ni wazo la kufikirika.

Wazo la kufikirika lingekuwa kama dhana ambayo si maalum hasa katika kitu halisi. Kwa hivyo, baadhi ya vipengele vya, au katika dhana za kufikirika, vingekuwa uaminifu, wema, na ushairi, hizo ni dhana za kufikirika. Lakini halisi ni nini? Nini maalum? Halisi ni nini? Kama ungechukua ushairi wa kufikirika, halisi ingekuwa shairi la mshairi.

Kwa hivyo, swali ni, je, tuna dhahania, au tuna kiumbe halisi, halisi? Na nadhani azimio la hili ndilo tinalopata katika sura ya 3, mstari wa 14, ambapo inatumia lugha ya maisha ya kiumbe. Inasema mwishoni mwa mstari wa 14, siku zote za maisha yako, ikirejelea historia na maisha ya nyoka. Na kisha ni lugha ile ile utakayoipata ikitumika katika mstari wa 17 katika unabii wa hukumu dhidi ya mwanadamu, ambapo pia inasema mwishoni mwa mstari wa 17, siku zote za maisha yako.

Na, bila shaka, hilo ni jambo halisi. Mwanadamu, Adamu, ni kiumbe halisi, aliye hai, na binafsi. Na ndivyo tunavyomhusu nyoka, ambaye anawakilisha kiumbe halisi mwovu.

Sasa, pia kuna mjadala kuhusu fumbo la asili ya uovu. Nami ninatumia neno fumbo kwa sababu Biblia haisemi haswa asili ya uovu. Inasema hapa kwamba iko chini ya udhibiti mkuu wa Mungu, kwamba haiko katika kiwango sawa cha nguvu zote kama Mungu, kwamba hatuna uwili wa kweli kati ya mema na mabaya.

Lakini linapokuja suala la kuelezea chanzo cha uovu, Biblia iko kimya. Kama nilivyosema katika tukio letu la mwisho, Mungu hufunua mambo mengi, na tunaweza

kujua mambo mengi kuhusu Mungu, uovu, na jinsi uhalisia unavyofanya kazi kwa sababu Mungu hufunua hilo. Lakini hatuambii kuhusu asili ya uovu, na hachukui jukumu.

Hachukui jukumu la uovu kamwe. Sasa, anachukua jukumu la matokeo ya uovu. Kwa mfano, ana jukumu la kuleta hukumu, tuseme, ya kifo au tauni au tukio lingine la msiba, tuseme, gharika katika Mwanzo sura ya 6 hadi 8. Lakini hachukui jukumu la uovu kama kanuni.

Tunapoangalia kile ambacho nyoka alimwambia mwanamke haswa katika mstari wa 1, je, Mungu anasema kweli kwamba msile matunda ya mti wowote bustanini? Sasa, hebu tulinganishe hilo kwa makini. Kumbuka kwamba yeye ni mjanja. Alikuwa mwerevu, nyoka.

Tunachokipata katika sura ya 2, mistari ya 16 na 17, ni amri, katazo maalum, ambalo nyoka analo akilini. Na Bwana Mungu akamwamuru huyo mtu, uko huru kula kutoka kwa mti wowote katika bustani. Nataka uone jinsi Mungu alivyo mkarimu na mkarimu katika amri hii.

Kwanza, kuhusu chanya. Tafsiri maalum zaidi ya mstari wa 16 itakuwa, wewe ni, unaweza, kwa sababu ni ruhusa, unaweza kula kutoka kwa mti wowote katika bustani. Mstari wa 17 unatoa kizuizi kimoja lakini hupaswi kula kutoka kwa mti wa ujuzi wa mema na mabaya, kwa maana utakapokula, hakika utakufa.

Kwa hivyo, hili linageuzwa juu chini. Nyoka anamshawishi mwanamke na, kupitia hila, anamvutia. Sasa, je, Mungu alisema kweli, mti katika bustani?

Hakusema usile kutoka kwa mti wowote bustanini. Kwa hivyo, anamjaribu mwanamke kwa kuweka wazo mbele yake. Ona kwamba anatumia neno hasi. Usile.

Katika muundo wa Kiebrania, hasi hutokea kwanza kwenye kichwa cha makucha. Na kisha inasema, kutoka kwa mti wowote bustanini. Hapo tena, kuna mabadiliko kutoka kwa ukarimu hadi ubakhili kwa upande wa Mungu.

Mwanamke anajibu, na kumekuwa na ukosoaji fulani kwa mwanamke katika mstari wa 3, ambapo anaongeza kwenye mti huu katikati ya bustani lugha, hupaswi kuigusa. Ukilinganisha na mstari wa 17 wa sura ya 2, huna hilo. Kwa hivyo, je, anaongeza kwenye kile Mungu anachosema katika amri? Naam, tunapaswa kukumbuka sasa kwamba linapokuja suala la kuelewa kilicho safi na kisicho safi, kutoka kwa mtazamo wa wasomaji wa kwanza wa simulizi ya Mwanzo, watakuwa wamehitimisha kwamba hili lilikuwa la kupongezwa kwa sababu kuna marufuku dhidi ya hata kugusa vitu ambavyo havikuwa vya kupendeza au visivyofaa kwa maisha na Mungu.

Kwamba hapa anasema, usimguse, huenda isionekane kama ukosoaji hasi kwa mwanamke huyo kiasi kwamba anapiga hatua ya ziada ili kusema, hatuwezi hata kungusa. Hatuwezi hata kuepuka hilo. Tulilazimika kuwa waangalifu sana.

Na hivyo ndivyo Mungu anavyosema. Basi, nyoka ni jasiri sana. Anahama kutoka kuwa mtu wake mjanja hadi kukataliwa kwa ujasiri.

La, hakika hamtakufa. Na hilo ni kinyume kabisa na kile ambacho Mungu alikuwa amekionya katika sura ya 2, mstari wa 17. Kisha anatoa maelezo kwa Mungu anajua kwamba mtakapokula matunda yake, macho yenu yatafunguliwa nanyi mtakuwa kama Mungu mkijua mema na mabaya.

Na, bila shaka, katika ulimwengu wa kale, kulikuwa na shauku kubwa katika kutafuta uzima wa milele ambao miungu iliufurahia. Kwa hivyo, maana ya hili ni kwamba Mungu ni mbinafsi. Mungu anajipenda mwenyewe.

Hafanyi yaliyo mema kwa ajili yako. Lakini pia, anasema upande mwingine, ukikula, utafaidika na utakuwa na hekima ya Mungu, ukijua mema na mabaya. Na utakuwa na uzima huo unaodokezwa.

Naam, kwa namna fulani, nyoka yuko sahihi. Lakini hasemi hadithi nzima. Anaelezea tu upande chanya wa hadithi.

Lakini ndiyo, watapata kiasi fulani cha hekima na uzoefu katika kujua mema na mabaya. Wataweza kufanya hukumu na maamuzi ambayo ni ya mema au mabaya.

Nao watapoteza kutokuwa na hatia kwao kwa sababu, kama tunavyoona, wanatambua uchi wao. Hicho ndicho watakachopoteza—kutokuwa na hatia kwao.

Huu ndio upande hasi. Lakini pia, muhimu zaidi, watakufa. Kinyume cha lengo la kupata uzima wa milele.

Watakufa. Na hivyo ndivyo ilivyo akilini linapokuja suala la sura ya 3, mstari wa 22. Hii ni baada ya anguko.

Hii ni baada ya maneno ya hukumu. Na kisha katika mstari wa 22. Na Bwana Mungu akasema, mwanadamu sasa amekuwa kama mmoja wetu, akijua mema na mabaya.

Kwa hivyo, kwa namna fulani, haijabainishwa wazi. Nyoka alikuwa sahihi. Anawaambia mwanamume na mwanamke, mle tunda hili, nanyi mtajua mema na mabaya.

Kwa hivyo, kwa kiwango hicho, matokeo ya hekima hii inayopatikana kinyume cha sheria kinyume cha sheria husababisha kifo. Kitabu cha Mithali kinatuambia kwamba Mungu hutoa hekima. Yeye anamiliki na ana hekima.

Na hugawa hekima kwa wale wanaotafuta hekima kutoka kwake. Na kwamba hekima hii inaonekana kama sehemu ya kumcha Bwana, lugha inayotumika kwa ibada, roho ya utii. Na Mungu hutoa hekima kwa ukarimu.

Kama tunavyoona katika Yakobo sura ya 1, ambapo tukimwomba Mungu hekima katika kuishi katika mazingira ya majaribu na magumu, atatupa kwa ukarimu. Kwa hivyo, katika mstari wa 22, inasema kwamba mwanadamu haruhusiwi kunyoosha mkono wake na pia kuchukua kutoka kwa mti wa uzima na kula na kuishi milele. Kwa hivyo, ili mwanamume na mwanamke wapate matokeo ya haki ya kutotii kwao, watafukuzwa.

Mstari wa 23. Kwa hiyo, Bwana Mungu akawafukuza huyo mwanamume na, bila shaka, mwanamke pamoja naye kutoka bustani ya Edeni, ili walime ardhi ambayo alitwaliwa. Hiyo ni mwangwi, sivyo? Alisema kwamba alikuwa ametolewa mavumbini na sasa angefukuzwa.

Kutoka kwenye Mti wa Uzima. Yeye na mwanamke wamekuwa nje ya bustani milele. Ulizaliwa nje ya bustani.

Nilizaliwa nje ya bustani. Kitu kimebadilika sana. Usumbufu wa ulimwengu, kiwewe, kiasi kwamba Mungu asingewaruhusu wanaume na wanawake kuishi milele katika uhusiano huu uliovunjika.

Jambo bora zaidi kwa mwanamume na mwanamke lilikuwa kile ambacho Mungu alikuwa nacho akilini kutoka nje: kuwabariki mwanamume na mwanamke kwa maisha haya yenye matunda na uhusiano huu wa kibinafsi naye na kufurahia muumba wao. Kwa hivyo, kwa kuwafukuza mwanamume na mkewe, ilianzisha njia ambayo Mungu, ndiyo, angewahukumu hadi kufa, lakini pia angeingilia kati na kugeuza hukumu hiyo kwa mkombozi anayetokana na uzao wa mwanamke. Kwa hivyo katika mstari wa 24, baada ya kumfukuza mwanamume, aliweka viumbe vya mbinguni, makerubi, na upanga wa moto ukiwaka huku na huko kulinda njia ya Mti wa Uzima upande wa mashariki wa Bustani ya Edeni.

Kwa hivyo milele wanaume na wanawake wameathiriwa na anguko la wazazi wetu wa kwanza. Sasa tunapoangalia mstari wa 6 hadi 7, hapa tuna mvuto ulioelezwa wakati mwanamke alipoona kwamba tunda la mti huo lilikuwa zuri kwa chakula, la kupendeza macho na pia la kutamanika kwa kupata hekima. Alichukua baadhi akala.

Na angalia kwamba anampa mumewe, ambaye alikuwa naye, naye akala. Naam, kuna nafasi kubwa ya uvumi, lakini hiyo ndiyo yote, ni uvumi. Tunaweza kukisia: Je,

mwanamke huyo alijua kuhusu katazo hilo? Baada ya yote, katazo hilo liliwekwa katika sura ya 2 ili apewe mwanamume.

Na kisha hapa kuna wazo lingine la kubahatisha. Mume alikuwepo kwa kiwango gani na mwanamke wakati wa mazungumzo haya kati ya nyoka na mwanamume? Nadhani tunachoweza kusema kwa ujasiri fulani ni kwamba mwanamume hakuonyesha wasiwasi wowote kuhusu kula tunda, ilhali angalau tunaweza kusema mwanamke alidanganywa. Lakini mwanamume, inasema, kwa ufupi sana, alikula tu kutokana na uasi wa makusudi dhidi ya amri ya Bwana.

Sasa, kumekuwa na wazo la dhambi ya asili katika theolojia ya Kikristo. Na dhambi ya asili imeeleweka vibaya na watu wengi kwa sababu wengine wanaweza kudhani kwamba dhambi ya asili inarejelea tu dhambi ya kwanza, na kwa kweli inarejelea. Lakini muhimu zaidi, inazungumzia chanzo cha dhambi, na hiyo ni kwamba wanaume na wanawake wakawa wenye dhambi, na wakiwa wenye dhambi huzaa dhambi.

Na hivyo ndivyo tunavyomaanisha: tabia na asili ya wanaume na wanawake wote waliozaliwa nje ya bustani wamechukua asili ya dhambi ya wazazi wao. Na kwa hivyo tunaona hili likifanyika ndani ya Mwanzo yenyewe, ambapo kuna sababu na athari kati ya sura ya 3 na 4, ambapo kuna mauaji yaliyofanywa na Kaini dhidi ya ndugu yake Habili. Hii ingekuwa moja ya dhambi mbaya zaidi ambazo zingeweza kufanywa machoni pa wasomaji wa Mwanzo, wasomaji wa kwanza, kwa sababu ya uaminifu wao katika jamii.

Mauaji ya ndugu, kuuja jamaa za mtu, yangukuwa ukosefu wa uaminifu wa kutisha ambao unastahili majibu makali zaidi ya matibabu kwa upande wa jamii. Na ndiyo maana utapata linapokuja suala la mauaji ya kukusudia, kama tunavyoona hapa kuhusu Kaini dhidi ya Abeli, kwamba kuna adhabu ya kifo kutoka kwa jamii dhidi ya mhusika mwenye hatia. Tunapoendelea kusoma sura zinazofuata, tutagundua kwamba kuna ongezeko la dhambi, uovu, na ukali kiasi kwamba Mungu lazima alete gharika hii inayokomesha uovu huo.

Ilikuwa imeenea sana, na ilikuwa ya ulimwengu wote. Kwa hivyo, ndani ya Mwanzo yenyewe, ndani ya simulizi la dhambi ya mwanamume na mwanamke kama wenye dhambi, kwa maneno mengine, chanzo cha dhambi, waliozaliwa katika dhambi, wakitenda dhambi na dhambi, tunapata fundisho hili. Sio tu suala la wanatheolojia Wakristo wa baadaye ambao hutafsiri vibaya simulizi hili na kutoa kutoka kwa tafsiri hii potofu dhana ya dhambi ya asili.

Angalia basi muundo wa simulizi wa hadithi katika sura ya pili na ya tatu. Tunapoangalia sura ya pili, tuna utaratibu unaoanza na Mungu, aliyemuumba mwanamume, na ambaye mwanamume anatoka mwanamke. Kisha, mwanamume na mwanamke, kwa pamoja, watatawala na kutiisha ulimwengu wa wanyama, ambao ungejumuisha nyoka.

Hiyo ndiyo mwendelezo. Mungu, mwanamume, kisha mwanamke, na nyoka wa mwisho. Hata hivyo, hili limebadilishwa katika sura ya tatu.

Kwa hivyo, tunaye nyoka anayemtawala mwanamke. Na katika makala za hukumu, tutaona kwamba mwanamke anaasi dhidi ya mumewe, mwanamume. Lakini hatimaye, na hatimaye, na muhimu zaidi, unaona, mwanamume huyo ni mtiifu kwa Mungu.

Hili limeelezwa wazi katika umbile la simulizi na katika mausia ya hukumu. Ukiyaangalia katika mistari ya 14 hadi 19, nyoka sasa ametiwa chini ya uzao wa mwanamke. Na tunaambiwa kwamba mwanamke atakuwa chini ya mume katika mstari wa 16, ambapo inasema, tamaa yako itakuwa kwa mumeo, naye atakutawala.

Na kisha, katika mstari wa 17 na unaofuata, hapo inaelezea jinsi sasa mwanadamu anavyowekwa chini ya Mungu kwa sababu atarudi kwenye mavumbi ambayo alichukuliwa. Katika kila kisa, tutaona kwamba unabii wa hukumu unachukua sura fulani ya mtu, au katika kisa cha nyoka, na kuleta hukumu dhidi ya umbo hilo. Kwa hivyo nyoka, kama vile nyoka alivyokuwa mwerevu zaidi kuliko mnyama wote, sasa anachukuliwa kuwa mnyama wa chini kabisa kwa sababu anatambaa kwa tumbo lake, ishara dhahiri ya aibu, akila vumbi.

Kula vumbi kutatukumbusha sasa jinsi alivyo na jukumu la kurudisha uumbaji wa mwanadamu kutoka mavumbini, na kwa ajili ya kuifuta vumbi, atarudi. Na kisha kuna vita na mwanamke. Kinachofundisha, bila shaka, kuhusu hukumu dhidi ya mwanamke katika mstari wa 16 ni kwamba ingawa atakuwa na uchungu wakati wa kujifungua na atakuwa chini ya mumewe, katika mstari wa 16, atapata watoto.

Hii ni sehemu ya baraka ya Mungu itakayoendelea. Kisha mwanamume ambaye angelima ardhi, utaona sasa atalazimika kujifungua kwa uchungu, kama vile mwanamke anavyopata uchungu wakati wa kujifungua. Mwanamume atatoa chakula, riziki, kama vile Mungu angemtaka aishi, lakini sasa itakuwa kwa jasho la paji la uso wako.

Na kisha, hatimaye, baada ya kifo chake, atakuwa chini ya sheria tena. Kwa hivyo, Mungu, katika manabii wake wa hukumu, anaamuru upya kile kilichovurugika kutokana na dhambi ya mwanamume na mwanamke. Sasa, swali moja tunalohitaji kufuatilia ni jinsi theolojia ya Kikristo ilivyoelewa dhambi ya asili.

Kifungu bora cha kugeukia katika kisa hiki kingekuwa Warumi sura ya 5, mistari ya 12 hadi 21. Warumi sura ya 5, 12 hadi 21. Kwa hivyo, kama vile dhambi iliingia ulimwenguni kupitia mtu mmoja na kifo kupitia dhambi, na kwa njia hii kifo kilikuja kwa watu wote kwa sababu wote walifanya dhambi.

Kwa hakika, dhambi ilikuwako ulimwenguni kabla ya sheria kutolewa, lakini dhambi haihesabiwi kwa mtu yeyote pale ambapo hakuna sheria. Kwa hivyo, hebu tuache hapa na tuone kwamba Mtume Paulo anaelezea jinsi dhambi ilivyoenea ulimwenguni kupitia mtu mmoja, Adamu. Hili ndilo analofikiria wazi, lakini bado anataka kufafanua kwamba dhambi haikuingia ulimwenguni Musa alipotoa Amri Kumi.

Dhambi hiyo ilikuwa tayari duniani, kwa hivyo dhambi ilianza katika ubinadamu bustanini. Kwa sababu, wanaume na wanawake walikufa. Adamu na Hawa walikufa.

Katika sura ya 5, tuna orodha ya uumbaji wa Adamu na kisha mwanawe Sethi. Inasema katika orodha hii ya uzao wa Adamu na Sethi kwamba mtu huyo alikufa katika kila kisa. Kwa hivyo, katika mstari wa 5, inasema kwa ujumla, Adamu aliishi miaka 930, kisha akafa, kisha akafa, na kisha akafa, katika nasaba yote ya sura ya 5. Na nadhani hiyo ndiyo Mtume Paulo alikuwa nayo akilini anaposema katika mstari wa 14, ingawa hapakuwa na sheria ya Musa. Hata hivyo, kifo kilitawala tangu wakati wa Musa, hata juu ya wale ambao hawakufanya dhambi kwa kuvunja amri, kama Adamu alivyofanya.

Paulo anachofikiria hapo ni mojawapo ya Amri Kumi. Anazungumzia sheria maalum, kanuni, na sidhani kama alikuwa akisema kwa njia yoyote kwamba hakuna katazo, kama tunavyoona katika kutokula kutoka kwa mti wa mema na mabaya. Kwa hivyo sasa tunapaswa kuelewa katika mstari wa 14 ni nani aliye mfano au mfano wa ule ujao.

Kwa hivyo sasa atamlinganisha na kumtofautisha Adamu, mwanadamu wa kwanza, na kisha Bwana Yesu Kristo, ambaye ndiye ajaye. Na anafafanua na kubainisha hili, mstari wa 15, lakini zawadi si kama kosa, kwa maana ikiwa wengi walikufa kwa kosa la mtu mmoja, si zaidi sana neema ya Mungu na kipawa kilichokuja kwa neema ya mtu mmoja, huyu hapa, Yesu Kristo. Yeye ndiye Adamu mpya, Adamu wa mwisho.

Kwa hivyo, ikiwa mengi yaliathiriwa na kosa la Adamu, je, ni heri zaidi tendo la neema la Yesu Kristo la kutoa zawadi ya uzima baada ya kifo? Kwa hivyo, tunasoma katika mstari wa 8, kwa hivyo, kama vile kosa moja lilivyoleta hukumu kwa watu wote, vivyo hivyo tendo moja la haki lilileta kuhesabiwa haki katika uzima kwa watu wote. Kwa maana kama vile kwa kuasi kwa mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kwa kutii kwa mtu mmoja wengi watafanywa wenye haki.

Kwa hivyo hapa tuna wazo la mshikamano wa ushirika, ambalo tunalipata katika Biblia, ambalo lilikuwa sehemu ya akili na desturi za watu katika ulimwengu wa kale, na kwamba kama mtu anaweza kuwakilisha jamii nzima. Adamu anawakilisha familia nzima ya wanadamu, kwani kutoka kwake watatoka familia yote ya wanadamu. Na Yesu Kristo ndiye anayewakilisha familia yote ya wanadamu wanaopokea neema ya Mungu kwa sababu ya imani yao katika Bwana Yesu Kristo, ambaye kisha hutoa upatanisho mbadala au upatanisho kati ya Mungu na wale wote walio katika Kristo.

Sisemi kila mwanadamu tu, bali wanadamu wote walio ndani ya Kristo, na hiyo ndiyo tofauti. Wale wote katika Adamu, ikiwa ni pamoja na kila mmoja wetu, wangepaliwa wakiwa wenye dhambi, na ushahidi wa hilo ungekuwa dhambi yetu, dhambi zetu. Na kisha katika Kristo Yesu, tunazaliwa upya, kama tunavyoona katika Yohana sura ya 3, wazo zima la maisha mapya tunayofurahia katika Kristo Yesu.

Kwa hivyo, tunachogundua ni kwamba wale walio ndani ya Kristo watafanywa au kutangazwa kuwa waadilifu kwa msingi wa utii kamili wa Bwana wetu Yesu Kristo kwa Baba. Mstari wa 20, sheria imeletwa ili makosa yaongezeke. Kwa maneno mengine, kwamba sheria ilimfanya mtu kuwa mwenye dhambi.

Sheria ilifunua dhambi ya mwanadamu na kutoa fursa au nafasi kwa mwanadamu kutenda dhambi. Lakini dhambi ilipoongezeka, neema iliongezeka zaidi. Ili kama vile dhambi ilivyotawala katika mauti, vivyo hivyo neema itawala kwa njia ya haki, hata kuleta uzima wa milele kwa njia ya Yesu Kristo, Bwana wetu.

Hivi ndivyo dhambi ya asili na hatia ya asili inayoambatana nayo inavyopaswa kueleweka. Tutakaporudi kwa kipindi kijacho, tutaendelea na sura ya 3 na athari zake za kitheolojia, pamoja na kuelewa kilichotokea nje ya bustani tunapoangalia matokeo ya dhambi iliyotokea bustanini.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Huu ni kipindi cha 3B, Hadithi ya Bustani, Mwanzo 2:4-3:24. Kipindi cha 3, sehemu ya 2.